

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș.

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25.

Apare în fiecare Duminica.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Cetatea Eternă.

Au plecat pelegriinii noștri. Pe când vor fi apărut acestea șire, ei deja vor fi sosiți la eterna cetate a Romei, scaunul de reședință a urmașilor legitimi ai sf. Petru. Câtă pietate, cât dor sacru și înălțare sufletească se întâlnește la treptele tronului marelui Arhireu, locșinătorul lui Hristos, capul văzut al Bisericii sabornicești singur mântuitoare!

* * *

Dori-aș în aceste zile de sfântă cugetare să conduc pe cititorii mei pe dealul Golgota. Dori-aș să văză cu ochii sufletești acel moment și în maiestruozitatea sa înfiorător, când în agonia de inimi sfâșietoare răsună de pe sfintele buze ale dumnezeiescului Răscumpărător: „S'a împlinit“! și când la aceste cuvinte de crâncenă durere, se zguduie din fățani pământul, se despică stâncile și un geamăt de adâncă jale umple văzduhul dintre ceruri și pământ.

Și dacă sufletele noastre prime-nite de zgura pământeană ar privi cu creștinească dragoste toate acestea, am ști să înțelegem toate acelea, ce s'au înfăptuit pe lemnul crucii. Și dacă socolim că de atunci și până azi *Crucea stă*, și că de două mii de ani răscumpărarea curge neîntre-rup, a bună seamă nu ne vom pu-

tea îndoi în puterea și mărirea crucii.

Acolo a stat crucea pe vârful Golgotei ca un luminător al neamului omenesc. Dar păgânizmul a aruncat-o în adâncimile catacombelor. Și din ceste adâncimi se aude glasul: Oamenilor, umblați prea pe sus! În aceste înălțimi dați pretutindenea numai de foc mistuitor. Coborâți-vă la adâncimile darului dumnezeiesc în brațele mele iubitoare, căci altcum veți arde în focul patimilor. Și catacombele de sub pământ s'au împopulat de suflete ideale, cari din preasfânta Inimă a lui Hristos au stors curaj eroic...

Umblând prin catacombele întunecoase ale Romei te cuprind sacre fiori. Ți-se învioșează înaintea ochilor sufletești Sf. Cecilia, Pancrațiu, Sebastian, Tarziciu... o tabără fără număr a sfinților, cari ca și cum ți-ar cânta o rugă: și dacă s'ar scula cete împotriva noastră, nu ni se va înfrica inima... Domnul e lăria noastră. Acolo se găsește mormântul pontificelui sf. Calist, în acel loc, unde a fost ucis...

Dela răscumpărare până azi iată aproape două mii ani au apus în abizul eternității, dar Crucea stă și azi!... Sultanul Saladin trimite cuvânt la Roma: voi merge acolo și

am să prefac în moscheie biserica Sf. Petru. Papa Piu al II-lea i-i răspunde: corabia lui Hristos poate să fie atăcată, dar nu se va scufunda. Saladin s'a prăbușit, dar biserica *San Pietro* stă și azi. Împăratul Hadrian a poruncit să se ridice statuia *Venerii* pe vârful Calvariei. Dioclețian a bătut monete cu inscripția îngâmfată: întru pomenire, că s'a șters de pe pământ numele de creștin. Toate în zădar. Dacă mergem la Roma și vom săruta picioarele statuii sf. Petru, să ne aducem aminte, că această statuie este turnată din statuia lui Jupiter de pe Capitolium... Crucea este biruința noastră!

În cursul celor două mii ani, pururea și pretutindenea, unde a fost vorba de organizarea și fericirea omenimei, unde a fost nevoie de muncă pentru înaintarea culturii spirituale și materiale, unde a fost lipsă a se plevi buruienile din suflete și a se înlocui cu plante nobile, unde a trebuit a se consolida viața familiară, a se ridica genul femeiesc și a mântui viețile pruncilor, unde a fost lipsă a se nobilita munca fizică, a elibera sclavii, unde se auzea șipătul pruncului lepădat pe sub garduri, plânsul orfanului fără părinți, geamătul bătrânului neputincios, durerosul suspin al bolnavilor din spitale, — cu un cuvânt unde a fost lipsă ca omul, această trestie slabă, să fie ridicat peste sine însuși, eliberat din cătușile firei instinctive, și de câte ori a fost nevoie ca în sufletul lui deznădăjduit să se toarne dorul unei vieți primenite, — logodnica lui Hristos, Biserica catolică pururea a fost gata, ca prin puterea crucei să domolească suferința, să împartă și să împrăștie tărie, curaj, căldură și lumină în întunericul rece al neputinței omenesti.

* * *

Pelegriinii noștri au plecat la e-

terna cetate. A dus cu sine dorul lor și al nostru evlavnic, dragostea sfântă către mireasa lui Hristos, sfânta noastră Biserică catolică. A dus cu sine iubirea și alipirea noastră neclătită pentru a o tălmăci la treptele tronului marelui Pontifice Piu al XI, supremul cap văzut al Bisericii întemeiate de Răscumpărătorul Hristos, în dreapta căruia stă crucea dătătoare de viață și biruitoare a lumii întregi!

9. Din catechism.

Adevăruri, cari trebuie să le știm și să le credem.

Despre Dumnezeu.

Ce este Dumnezeu?

Dumnezeu este Domnul cerului și al pământului, făcătorul tuturor celor văzute și nevăzute, de la care vine tot binele.

„Aduți aminte de Făcătorul tău“ zice Eclesiasticul (12—1.) Dacă ne folosim de mintea noastră numai decât vom recunoaște, că trebuie să fie o ființă veșnică, nefăcută, atotputernică și infinită, că dacă s'ar putea inchipui, că a fost cândva un moment, în care nu a existat nimica, din acest nimica nici când nu s'ar fi putut alege ceva. Aceasta ființă creatoare o numim noi Dumnezeu.

Existența lui ne-o dovedește mintea și credința noastră: Cred într'unul Dumnezeu, Tatăl atot făcătorul, făcătorul cerului și al pământului, văzutele tuturor și nevăzutele.

Dumnezeu este Domnul cerului și al pământului, pentru că el este stăpânul planetului nostru, care este pământul și al tuturor astrelor, cari sclipind în nopți întunecate, ne spun mereu cu psalmistul: „El ne-a zidit pre noi, și nu noi pre noi înșine.“ (Ps. 100. 3.)

Precum este nemărginită ființa

lui așa e și puterea lui. Printr'un singur act al voinței a zidit universul și asemenea printr'un act al voinței ar putea să-l nimicească, precum poate să zidească alte lumi nenumerate în locul acestei lumi. „El a zis și s'a făcut”. (Ps. 148. 5.)

El este făcătorul tuturor văzuteilor.

1. În ordinea naturei Dumnezeu nu numai acele lucruri le-a zidit, precum le vedem cu ochii noștri, dar multe altele, cari nu le vedem. Noi vedem chiar în ordinea naturei numai cea mai mică parte a făpturilor. Omenimea, învățații lumii se țin mari, pentru că au putut descoperi unele lucruri de cari până atunci oamenii nu au avut idee, aceste descoperiri nu sunt alt ceva, de cât fragmente rămășițe din lumea materială, care pentru noi până atunci era nevăzută.

2. În ordinea de deasupra naturei materiale adevărată în lumea spiritelor.

Noi cu ochii noștri trupești nu vedem nimic din aceasta lume a spiritelor, însă că există și noi trebuie să vedem pentru aceasta lume a spiritelor un interes cu atât mai mare, pentru că însuși Dumnezeu, Părintele ceresc, ziditorul acestei lumi spirituale este cel mai sfânt și curat spirit și pentru că nu preste mult — după moarte și noi vom aparține acestei lumi — nevăzute, sau ca suflete curate sau ca necurate, sau în purgator ca suflete, cari se curăță.

Dela Dumnezeu vine tot binele și numai binele, nici când răul. El lasă să intimpinăm greutăți, necazuri, suferințe. Aceste lasă el să treacă preste noi, însă nu vin dela el pentru că dela el numai binele poate veni. Tot ce este rău în lume, a venit prin păcat și este o urmare tristă a păcatului și nu vine dela Dumnezeu, pentru aceea ne rugăm în Tatăl nostru cătră

Dânsul, să ne mântuiască de cel rău, adevărat de toate relele atât trupești cât și sufletești. Așa războiul groaznic, care a lăsat Dumnezeu să vină asupra omenimei, nu a putut veni dela el, că el este doară Dumnezeul păcii și nu al războiului.

Marele praznic din Blaj.

Ziua de 3—15 Mai începând cu anul 1848 a fost totdeauna considerată ca o zi nu numai de o pioasă amintire a acelor bărbați providențiali ai neamului, cari cu primejduirea vieții lor s'au pus în fruntea poporului român cu scopul de a lupta până la cel din urmă picur de sânge pentru recunoașterea drepturilor națiunii române de pe teritoriul foastei Ungarie, ci este un izvor nesecat al înflăcăratului patriotizm român, din care generațiile trecute și viitoare au sorbit cu nesăț și se vor adăpa neîntrecut spre dragostea de muncă pentru consolidarea patriei tuturor Românilor. S'a sărbătorit aceasta zi în fie care an în Blajul nostru cu asistența mulțimei de popor și cu mare însuflețire. Aceasta serbare din an în an ia proporții în dimensiuni tot mai largi.

În acest an au luat parte mai bine de 50 scoli cu peste o mie de elevi din cele mai îndepărtate colțuri ale țării, un număr impozant de bărbați ai statului, mai mulți reprezentanți ai presei române și o mulțime înmense de țărani. S'au dat concursuri de gimnastică, jocuri sportive, conduct etniografic ș. a.

Spațiul îngust al organului nostru nu ne îngăduie să dăm un raport mai amănunțit despre cursul acestor serbări, încreștăm numai vre-o câteva declarațiuni ale bărbaților noștri de stat, cari au fost de față la acest praznic național.

Dl. ministru de externe *I. G. Duca* între altele spune despre Blajul nostru că este: *acest colț veșnic sfânt al pământului românesc*. La fel vorbește ministrul lucrărilor publice dl. general Moșoi, care făgăduiește solemn, că va inlezni refacerea economică a orașului metropolitan.

Cuvintează apoi marele dascăl al neamului nostru *dl. Nic. Iorga* că: *Catedrala Blajului trebuie să fie un loc de pelerinaj pentru întreaga suflare românească și dacă biserica unită, reprezentată prin aceasta catedrală, deschide un drum mai mult spre Roma glorioasei noastre obârșii latine, binecuvântă drumul acesta*. *Dl. Stelian Popescu, directorul marelui ziar Universul, ziarist nu numai de obște respectat dar neintrecut în țară, află că Blajul este: acest colț blagoslovit de pământ unde Dumnezeu a binecuvântat legile și drepturile neamului nostru*.

În acest mod se vorbește de cătră bărbații de stat și savanții noștri despre modestul Blaj, reședința metropoliei române unite, fala întreg neamului românesc!

Dela sate. Cetim din ziare, că în satele, unde s'au produs turburări religioase, unde prin ademeniri, făgăduieli și alte mijloace de acest soi s'a turburat pacea și liniștea sufletească a credincioșilor noștri,

aceștia pe rând încep a se trezi și află că agenții veniți pentru a face propagandă cu reducere de venituri la o sectă ori altă, sunt niște proroci mincinoși, cei mai mulți abia știu scrie și celi. Făgăduiesc și nu implinesc, predică neadevăruri, se imbulzesc a sluji în cinste, când colo după 3—4 luni iau câte 500 Lei pentru un prohod. Se dau pe sine a fi făcut învățătură la Heidelberg ori la muntele Athos, — de fapt abia știu sloveni. Dau pe marele cântăreț — cu urlete aproape nearticulate, se dau a fi mijlocitori de favoruri, pășuni și improprietări și nu sunt în stare să citească și înțeleagă o carte funduară. Se zic pe sine a fi prietini cu ministrii, conșcolari cu episcopii și nu sunt în stare a scrie două rânduri la înțeles și fără greșală. Poporul bun, blăjin și blând se trezește, află că a căzut prada ademenirilor și făgăduielilor și i-i pare rău de ce a făcut. Rând pe rând vine la Biserica sa de mai n'ainte.

La fel și în cele trei sate române din Maramureș!...

Numiri. Preasfinția Sa Părintele nostru Episcop al Gherlei a binevoit să numească de preot la Săliștea de sus pe onoratul *Petru Vlad* în locul decedatului său părinte de evlavioasă aducere aminte *Vasile* cândva *Vlad*.

Administrarea parohie, vacante a *Năneștilor* s'a încredințat M. on. și Cl. d. *Dr. Alexandru Czipl* profesor la Academia teologică din Gherla.

Îngrijirea sufletească a credincioșilor din *Valea porcului* s'a concretizat părintelui *Vasile Câmpan*.

În parohia *Cornești* și filiala *Ferești* s'a numit administrator: onor. *Ștefan Dunca*.

Cel de sus să-i ajute și să le binecuvinteze munca!

Calendar săptămânal.

24—30 Mai 1925.

24. **Duminica** Orb. (Ev. dela Ioan c. 9, v. 1—38, inv. 8, gl. 5.) **C. P. Simeon.**
25. Luni. A treia afl. a cap. Sf. Ioan.
26. Marți. Ap. Carp.
27. Miercuri. M. Terapont.
28. Joi. **Inălt. Domn.** (Ziua Eroilor).
29. Vineri. P. Teodosie.
30. Sâmbătă. P. Isachie.